

DE VESTIGING VAN DE DUITSE ORDE TE GEMERT

In *Varia Historica Brabantica* Dl.5, schreef Drs. H.M.Brokken over „De Vestiging van de Duitse Orde te Gemert”.

Op de vraag hoe de Duitse Orde aan haar eerste bezittingen in Gemert is gekomen werd nog nooit een afdoend en bevredigend antwoord gegeven. Brokken gaat juist op de vraag met betrekking tot de eigenlijke vestiging dieper in en komt dan aan de hand van een bepaalde tekst uit een oorkonde van mei 1270 tot de konklusie dat de vestiging van de Duitse Orde te Gemert „in een verrassend helder licht komt te staan”.

Middels de oorkonde van mei 1270 ging de abt van Echternach een pachtovereenkomst aan met Diederik van Gemert aangaande een deel van de novale tienden uit het allodiaal goed van Diederik. De latijnse tekst vermeldt dat de overeenkomst gesloten werd:

- ad firmam partem decimarum novalium que nos contingit apud
- Ghemerde de proprio fundo ipsius Theoderici militis quem fundum
- partitur cum commendatore et fratribus de Ghemerde domus
- Theutonice....

Met andere woorden – zo schrijft Brokken – Diederik *deelde* zijn allodiaal goed met de kommandeur en de broeders van het Duitse Huis te Gemert. De schrijver konkludeert dus tot een positieve daad van scheiding en deling, uitgegaan van Diederik van Gemert, waardoor de Duitse Orde zich heeft kunnen vestigen op allodiaal goed van de oude Heren van Gemert.

In publikaties van de Gemerste Heemkundekring ¹⁾ kiest men voor een andere interpretatie van de aangehaalde Latijnse tekst; „delen met” wordt daar uitgelegd als „in gedeelde eigendom bezitten met”. Mede gezien tegen de achtergrond van het feit dat de Duitse Orde zich reeds vóór (of in) 1249 te Gemert vestigde verdient de laatste interpretatie mijns inziens de voorkeur boven die van Drs. H.M. Brokken.

In Gemert is men in ieder geval in onzekerheid gebleven voor wat betreft de vestiging van de Duitse Orde aldaar. Of is het zo dat de uitleg van Brokken toch de enige juiste is?

AD OTTEN

Noten

¹⁾ Gemerts Heem, 20e jaargang, 1978, nr. 2, blz. 53-58.